

ผลกระทบของระบบคัดกรองผู้ป่วยต่ออัตราการเกิดไข้ชักขณะรอรับการตรวจรักษาจากแพทย์ ที่แผนกผู้ป่วยนอก
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ (การศึกษาย้อนหลังในผู้ป่วยไข้ชักในช่วง มกราคม 2542 - ตุลาคม 2545)

กุลกานต์ คำพล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาย้อนหลัง (Retrospective study) เพื่อศึกษาถึงข้อมูลของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยเบื้องต้นว่าเป็นไข้ชัก (Febrile convulsion) ที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช และได้รับการเจาะน้ำไขสันหลังตรวจ ซึ่งตามปกติจะมีผู้ป่วยทั่วไปมารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกนี้รวม 150-200 คน ต่อวันและผู้ป่วยส่วนหนึ่งต้องใช้เวลาในการรอรับการตรวจ และเกิดอาการชักร่วมกับอาการไข้ขึ้น

โดยในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2542 ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2545 มีผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยเบื้องต้นว่าเป็นไข้ชักและได้รับการตรวจน้ำไขสันหลัง 82 คนแบ่งเป็นเพศชาย 43 คน (52.44%) , เพศหญิง 39 คน (47.56%) , อายุเฉลี่ยของกลุ่มไข้ชักก่อนมาโรงพยาบาล 18.42 เดือน อายุเฉลี่ยกลุ่มไข้ชักขณะรอตรวจ 17.21 เดือนซึ่งไม่แตกต่างกัน , สัดส่วนของผู้ป่วยไข้ชักที่แผนกผู้ป่วยนอกต่อจำนวนผู้ป่วยที่มารับการตรวจทั้งหมดเฉลี่ย 4 ปี ที่ศึกษา 0.58/1,000 คน โดยพบว่าสัดส่วนผู้ป่วยลดลงทุกปี , มีผู้ป่วยที่ผลการตรวจน้ำไขสันหลังผิดปกติ 1 คน ใน 82 คน (1.2%)

จากการศึกษาผลของระบบการคัดกรองผู้ป่วยที่เริ่มนำมาใช้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2544 ต่อการเกิดไข้ชักของผู้ป่วยขณะรอรับการตรวจ พบว่าจำนวนผู้ป่วยที่ชักลดลงจาก 9 คน ใน 34 คน (26.47%) เป็น 2 คน ใน 18 คน (11.11%) โดยศึกษาช่วงเวลาก่อนและหลังเริ่มระบบคัดกรองผู้ป่วยนาน 18 เดือน จากการวิเคราะห์พบว่าอัตราการเกิดการชักขณะรอรับการตรวจลดลงถึง 50 %

ระบบการคัดกรองผู้ป่วยน่าจะมีการศึกษาข้อดี หรือข้อบกพร่องต่อไปเพื่อนำมาปรับปรุงให้มีการใช้อย่างเหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อระบบสาธารณสุขของประเทศไทย

นอกจากนี้ยังพบว่าผลการเจาะหลังผู้ป่วยเพื่อตรวจน้ำไขสันหลังในกลุ่มผู้ป่วยไข้ชักดังกล่าว มีผู้ป่วยจำนวนน้อยมากที่ตรวจน้ำไขสันหลังผิดปกติจึงอาจเป็นไปได้ที่ว่ามี การพิจารณาเจาะน้ำไขสันหลังเร็วเกินไปและแพทย์อาจจำเป็นต้องมีวิธีการที่ใช้พิจารณาดีขึ้นว่าผู้ป่วยรายใดในกลุ่มไข้ชัก ที่ต้องการการเจาะน้ำไขสันหลังตรวจเพื่อวินิจฉัยแยกภาวะติดเชื้ออย่างแท้จริง

การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของผู้ป่วยเด็กในการให้การลดไข้แก่ผู้ป่วยเด็กที่มีไข้ได้อย่างรวดเร็วและถูกวิธี อาจช่วยลดอุบัติการณ์ของไข้ชักในเด็กลงได้และนำไปสู่การลดผลที่เกิดตามมาภายหลัง จากผู้ป่วยที่มีภาวะชักจากไข้สูงได้

**THE IMPACT OF MEDICAL TRIAGE SYSTEM (MTS)
ON THE RATE OF FEBRILE CONVULSION OCCURRING IN THE PEDIATRIC
OUTPATIENT DEPARTMENT ; A 46 MONTHS RETROSPECTIVE REVIEW
OF FEBRILE CONVULSION CASES**

Koonlakarn Kumpol

Introduction : At the Pediatric Outpatient Department , Siriraj Hospital about 150 to 200 patients came to see the doctors per day so some had to wait for along time. Some children with high fever turn to be febrile convulsion and some had convulsion before being at the hospital .

Method : This is a retrospective chart review of patients who received a provisional diagnosis of febrile convulsion and received lumbar puncture who presented to the Pediatric Outpatient Department at the Department of Pediatrics, Siriraj Hospital between January 1999 to October 2002. The medical records were assessed for demographic data, the place where convulsion began, and the cerebrospinal fluid results. Those who experienced the episode while waiting in the Outpatient Department were divided into 2 groups ; those presenting prior to the initiation of Medical Triage System and those who presented after the system was in place.

Results : There were a total of 82 cases reviewed. The over all proportion of febrile convulsion and total outpatient per month collected for four years were 0.58/1000 cases. Eighteen months prior to the Medical Triage System being instituted , there were a total of 9/34 (26.47%) cases of febrile convulsion occurring while in the Outpatient department. After the Medical Triage System was in effect, there were 2/18 (11.11%) cases of febrile convulsion occurring while in the Outpatient Department. Out of all 82 patients, there was only one who showed an abnormal cerebrospinal fluid result.

Discussion : From the result of the study, medical triage system that includes timely administration of antipyretic seems to have a significant impact in reducing the rate of febrile convulsion while waiting by up to 50% , in a population of patients where waiting is long such as that of Siriraj Hospital. In addition , the fact that cerebrospinal fluid of patients presenting with febrile convulsion is rarely positive may indicate over usage of this laboratory investigation. Therefore, further study should be conducted in order to ascertain the impact of Medical Triage System in reducing such morbidity in the pediatric patients. Also , physicians may need to employ additional tools of evaluation in order to be more discerning about which patients need lumbar puncture .